Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulu inserţiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ¢i.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 81. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ, 12 (24) Aprilie 1888.

Braşovŭ, 11 Aprilie st. v. 1888.

O ciudată discusiune s'a încinsŭ în foile unguresci din incidentulŭ articulilor ¢iarului berlines „Kreuzzeitung“, în carĭ, precum scimŭ, se critică fórte aspru stările din Ungaria.

Fiă că au voitŭ sĕ slăbéscă importanţa şi efectulŭ acestorŭ articulĭ, fiă că s'au folositŭ numai de ocasiune spre a'şi arăta dibăcia ce o au a terorisa pe alţii, destulŭ că foile unguresci în frunte cu oficiosulŭ „Nemzet“, au săritŭ deodată furioşi asupra Saşilorŭ din Ardélŭ susţiindŭ, că articulii din „Kreuzzeitung“ numai unŭ Sasŭ i-a pututŭ scrie şi căutândŭ chiar după persóna pretinsului lorŭ autorŭ, pe care voiau sĕ-lŭ afle cu orĭ-ce chipŭ în Sibiiu.

Astfeliu s'a încinsŭ în pressa maghiară o agitaţiune formală în contra Sasului bănuitŭ de a fi scrisŭ articulii cu pricina. Unii ¢iceau că e X, alţii ba nu că e Y şi aşa merge acum de câteva ¢ile încóce, aducêndu-se mai în fiecare ¢i câte o nouă persónă pe tapetŭ.

Ceea ce este însĕ mai ciudatŭ şi mai straniu în totă góna acésta inscenată cu atâta rafinamentŭ în contra presupusului „autorŭ sasŭ“, foile unguresci nu se mai mărginescŭ la persóna acestuia, ci aducŭ în discusiune şi naţiunea săsêscă, atitudinea ei politică, programulŭ ei naţionalŭ, ca şi când unŭ poporŭ întregŭ ar pute fi trasŭ la rĕspundere înaintea forului inchisitorŭ alŭ opiniunei publice unguresci pentru fapta unui omŭ singuraticŭ, chiar şi atuncĭ când ar fi doveditŭ, că acesta în adevĕrŭ face parte dintr'ênsulŭ.

Organulŭ d-lui Tisza argumentéză astfelŭ: Articulii din „Kreuzzeitung“ denunţă dieta maghiară inaintea dinastiei şi presentéză constituţionalismulŭ maghiarŭ într'o lumină, ca şi când acesta prin asuprirea naţionalităţilorŭ ar lucra la ruinarea domnitorului legitimŭ. Aceştĭ articulĭ nu i-a pututŭ scrie decâtŭ unŭ Sasŭ, aşader ataculŭ vine din partea Saşilorŭ, prin urmare suntŭ datorĭ Sasii, adecă totalitatea lorŭ, de a rĕspunde la elŭ şi de a-lŭ desaproba clarŭ şi lămuritŭ, decă nu vorŭ sĕ se identifice directŭ sĕu indirectŭ cu aceste agitaţiunĭ.

A conchide dela nisce articulĭ, carĭ nu stau nicĭ într'o legătură cu poporulŭ săsescŭ, chiar de s'ar fi doveditŭ — ceea ce însĕ nu a succesŭ până acum — că în realitate ei au eşitŭ din péna unui individŭ sasŭ, a conchide, ¢icemŭ, dela nisce articulĭ, scrişĭ într'o foiă esternă de unŭ omŭ singuraticŭ necunoscutŭ, la atitudinea politică a naţiunei săsescĭ din Ardealŭ, şi a-o face pe ea responsabilă pentru faptulŭ acestui omŭ, este o monstruoritate, care nu'şĭ mai află părechiă în analele vechĭ şi nouĕ ale ¢iaristicei.

Metoda cu care au procedatŭ „Nemzet“ şi celelalte foi în campania acésta contra pretinselorŭ „agitaţiunĭ săsescĭ“ în afară este în adevĕrŭ unică în felulŭ ei.

Aşa de esemplu o corespondenţă sibiiană anonimă a numitŭ pe mai mulţĭ Saşĭ de frunte din Sibiiu ca presupuşĭ autorĭ ai articulilorŭ din „Kreuzzeitung.“ Aceştia au declaratŭ simplu de calumniare afirmarea corespondentului cerêndŭ ca foia ungurêscă sĕ publice numele denunţiantului anonimŭ.

La acésta a rĕspunsŭ „Nemzet“ că nu e destulŭ ca acei domnĭ sĕ susţină, că nu ei au scrisŭ articulii din „Kreuzzeitung“, ci mai trebue sĕ declare, că nicĭ nu sunt inţeleşĭ cu afirmările din aceştĭ articulĭ, decă voiescŭ sĕ le dea satisfacţiune, ér in ce privesce pe corespondentulŭ sĕu nu l'a numit.

Stămŭ faţă dér aicĭ cu-o apariţiune ne mai pomenită în statele moderne. Se atacă consciinţa cetăţenilorŭ şi li se storcŭ din chiar seninŭ declaraţiunĭ de bună purtare, pentru ca sĕ nu li se mai pună la indoiélă cinstea şi omenia ca patrioţĭ.

Până unde póte merge sforţarea acésta a consciinţei, practicată de unele foi unguresci, ne-au dovedit'o guvernamentalulŭ din Cluşiu, care nu e mulţumitŭ nicĭ cu desaprobarea celorŭ scrise în „Kreuzzeitung,“ ci mai pretinde dela Saşĭ ca sĕ propage învĕţarea limbei maghiare şi sĕ se sémţă ca Ungurĭ în tóte privinţele.

Ceea ce este însĕ mai tristŭ şi mai surprin¢ĕtorŭ, s'au aflatŭ unii deputaţĭ saşi din dietă, cari au intratŭ în cursa ce li s'a pusŭ, vrêndŭ sĕ salveze reputaţiunea politică a Saşilorŭ prin nisce declaraţiunĭ de natură a justifica numai agitaţiunea pressei maghiare.

Aşa au făcutŭ declaraţiunĭ deputaţii Zay şi Kaiser şi în urmă deputatulŭ Meltzl, in carĭ se silescŭ a lua in apĕrare lealitatea Saşilorŭ.

Prin acésta s'a creatŭ unŭ precedentŭ fórte periculosŭ. De câte orĭ va apăré vr'unŭ articulŭ antimaghiarŭ în vr'o foiă estremă germană, póte se se repeţéscă aceeaşĭ comediă şi atuncĭ va fi lipsă de noue declaraţiunĭ din partea fruntaşilorŭ saşĭ.

Nu vede orĭ şi cine ridicululŭ la care se espune prin asemenĭ neprecugetate procederĭ causa sântă naţională a unui intregŭ poporŭ?

Afacerea revisuirei constituţiei francese.

Comisiunea pentru revisuirea constituţiunei în Francia s'a alesŭ. Patru dintre membrii ei sunt, în contra revisiunei doi membri suntŭ pentru revisiunea neamânată, cincĭ pǎrtinescŭ asemenea revisiunea, voiescŭ însĕ sĕ se mai amâne, după cum a cerutŭ şi cabinetulŭ.

In Senatŭ a interpelatŭ Travieux cabinetulŭ despre politica generală. Ministrulŭ-preşedinte Floquet a rĕspunsŭ:

Spre a face revisuirea constituţiei este de lipsă o înţelegere cu senatulŭ. Noi înţelegemŭ sub revisuirea constituţiei perfecţionarea constituţiunei, care are scăderĭ. Floquet nu voiesce sĕ între în detailurĭ şi constată, că maioritatea comisiunei alese de cameră admite amânarea revisiunei, apoi ¢ice: Decă am propune nisce schimbărĭ în relaţiunile dintre biserică şi statŭ, nu vomŭ face acésta spre a vătăma pacea religiósă şi libertatea consciinţei. Cu privire la postulatele oraşului Parisŭ declară Floquet, că e gata de a mări competenţa municipalităţii, dér nu voiesce sĕ-i dea pe mână poliţia capitalei. Asupra cestiunei senatului ¢ice Floquet: Decă cabinetulŭ va propune unele modificărĭ în constituţiunea senatului, va fi chiămatŭ mai întâiu senatulŭ de a se sfătui asupra proiectului respectivŭ.

Floquet încheiă astfelŭ vorbirea sa: Ca sĕ ne putemŭ lupta în contra periculelorŭ actuale, trebue sĕ desfăşurămŭ o energiă democratică. Trebue sĕ dovedim, că libera mişcare a instituţiunilor parlamentare póte sĕ ne ofere mulţămirea, pe care unii o cautǎ în dictatură. Trebue sĕ desamăgimŭ massele. Ele trebue sĕ câştige érăşĭ încrederea în noi, atuncĭ problema nóstră va fi uşóră. Am luatŭ frênele guvernului cu hotărîrea, *de a contrapune dictaturei principiile regimului republicanŭ.*

Leon Renault ¢ice că rĕspunsul ministrului e nehotărîtŭ şi neîndestulitor. Senatulŭ primesce apoi cu maioritate de 30 de voturĭ ordinea de ¢i propusă de guvernŭ.

Demonstraţiunĭ contra luĭ Boulanger.

O telegramă din Parisŭ ne împărtăşesce, că în Parisŭ s'au făcutŭ demonstraţiunĭ contra lui Boulanger, cu care ocasiune s'au provocatŭ conflicte, rănindu-se vr'o 12 individĭ.

Demonstraţiunile, începute în 21 Aprilie n., le-au făcutŭ studenţĭ antiboulangiştĭ, înaintea Luxemburgului şi pe piaţa Panthéonului, de unde s'au dusŭ în micĭ grupurĭ cătră cameră. In trecerea lorŭ pe bulevardulŭ St. Michelŭ demonstranţii au strigatŭ: Josŭ cu Boulanger! Poliţia luase tóte mĕsurile ca sĕ nu se provóce conflicte, ceea ce însĕ nu i-a succesŭ.

In cameră câţiva deputaţĭ republicanĭ au protestatŭ în contra procederei agenţilorŭ poliţienescĭ, carĭ arŭ fi maltrataţŭ pe demonstranţii antiboulangiştĭ, pe cand pe cei boulangiştĭ i-au cruţatŭ. Prefectulŭ poliţiei respinse acéstă imputare şi declară, că instrucţiunile ce le-au primitŭ agenţii nu facŭ deosebire, ci pe toţĭ îi trateză deopotrivă. De asemenea în senatŭ, a întrebatŭ unŭ senatorŭ pe ministru-preşedinte Floquet, decă elŭ a porumcitŭ poliţiei sĕ păşéscă contra acelorŭ persóne, carĭ aducŭ urărĭ republicei şi sĕ cruţe pe aceia, carĭ scotŭ strigăte revoluţionare. Floquet a rĕspunsŭ, că desaprobă tóte aceste turburărĭ care, de vorŭ dura, arŭ pute provoca revolte sângerόse şi'ncheiă cu cuvintele: Acestorŭ lucrurĭ trebue în fine sĕ li-se pună capĕtŭ.

Banĭ românescĭ pentru „Kulturegylet“.

Tóte rapórtele reproduse până acum în fóia nóstră cu privire la administraţiunea diverselorŭ comitate, şi mai alesŭ a comitatelorŭ românescĭ, nĭ-au datŭ cele mai triste dove¢ĭ despre miseria progresivă a locuitorilorŭ şi despre datoriile cutropitóre în care suntŭ înfundate comitatele. Astă¢ĭ mai vêrtosŭ, ¢ilele ţĕranului dela noi suntŭ mai grele ca totdeuna, căcĭ nu numai efectele rele ale numerόselorŭ abusurĭ comise cu comasările, nu numai urmările triste ale anilorŭ neproductivĭ de mai înainte au sĕ le sufere bieţii ţĕranĭ, dér şi economia de vite a decă¢ută cu desĕvîrşire, aşa că ne mai avêndŭ plugarulŭ muncitorŭ isvórele de căştigŭ de mai înainte, a inputŭ deja în mai multe locurĭ a deveni neputinciosŭ de a suporta contribuţiunile şi din anŭ în anŭ restanţele de dare se mărescŭ. Aşa d. e. numai în luna Martie a. c. s'au sporitŭ restanţele de dare în comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ cu 4228 fl. 85 cr., în comitatulŭ Turda-Arieşŭ cu 5070 fl. 11 cr.; în comitatulŭ Făgăraşului datoriile şi restanţele de dare erau cu începutulŭ anului de 26,312 fl. 21 cr. după trei lunĭ de ¢ile însĕ aceste datorii şi restanţe facŭ 88,626 fl. 42 cr., Şi aşa mai departe, cifrele arată mai în fiăcare comitatŭ decădinţa materială şi miseria progresivă a poporului contribuabilŭ.

In faţa acestei triste stărĭ materiale, în care fû adusŭ poporulŭ prin vitrega stăpânire a celorŭ dela putere, fără îndoélă indignéză orĭ-ce inimă simţitóre scirea ce nĭ-o aducŭ ¢iarele unguresci, că vice-şpanulŭ comitatului românescŭ alŭ Tĕrnavei-micĭ a storsŭ de pe comitatŭ în decursulŭ anului trecutŭ 5000 de florinĭ ca dare suplimentară pentru „Kulturegylet?“.

Scimŭ, că în tómna anului 1886, pe lângă tóte protestele unorŭ bravĭ fruntaşĭ românĭ, Ungurii aflătorĭ în fruntea acestui comitatŭ au adusŭ, cu aprobarea ministrului de esterne, hotărîrea, ca sĕ se înscrie comitatulŭ ca membru alŭ „Kulturegyletului“ cu 10,000 fl., ér acestĭ banĭ s'a hotărîtŭ sĕ se ia din spinarea poporului, ca dare suplimentară, printr'unŭ aruncŭ de 2% la darea de până atuncĭ, care şi aşa era câtŭ se póte de apĕsătóre.

Din acéstă dare kulturegyletistă aruncată în spinarea bietului poporŭ din comitatulŭ Tĕrnavei micĭ, care aprópe esclusivŭ este românescŭ, s'au încassatŭ până acum 5000 fl., adecă jumĕtate, şi s'au şi trimisŭ, precum amŭ ¢isŭ, „Kulturegylet“-ului.

Imprejurarea, că locuitorii acestui comitatŭ se luptă în timpulŭ de faţă cu mare miseriă şi că tocmai acum, când se încasséză aceştĭ banĭ, lupta poporului pentru pâne şi esistenţă este mai grea ca altă-dată, respectivulŭ viceşpanŭ, H. Gál Domokos, ¢ice în adressa sa către comitetulŭ esecutivŭ alŭ „Kulturegylet“-ului, că ridică meritulŭ şi importanţa acestei „jertfe“ aduse pentru „Kulturegylet“; ba, fără considerare la fitórele împrejurărĭ ale poporului, elŭ se angagiază, că în decursulŭ anului curentŭ va încassa din spinarea poporului şi restulŭ de 5000 fl. „datorite Kulturegyletului.

Cum vedemŭ, sermanulŭ poporŭ nu'şĭ mai póte plăti nicĭ dările cătră statŭ şi comună, dér darea pentru Kulturegylet i-se stórce fără amânare.

Sĕ fiĭ forţatŭ a da, tu Românŭ, dare pentru o societate ungurêscă, a căreĭ menire e sĕ te despóiă de limba şi naţionalitatea ta! 'Ţĭ vine a crede, că s'au întorsŭ timpurile iobăgiei!

Şcóla poporală — şcóla de educaţiune.

(Urmare.)

Şcóla poporală este în linia primă institutŭ de educaţiune şi numai în linia a doua institutŭ de instrucţiune.

Educațiunea morală este **scopulŭ școlei**, precum instrucțiunea este mijloculŭ principalŭ spre acestŭ scopŭ. Școla, care recunósce și urméză acestŭ principiu, este o **șcólă de educațiune**. Școla poporală nu trebue sĕ fiă numai o școlă pentru instrucțiune, ci ea mai nainte de tóte trebue sĕ fiă o școlă de **educațiune**. Și nicĭ că este astădĭ de prisosŭ de a o accentua acésta, fiindcă din atâtea părțĭ se facŭ școlei marĭ pretensiunĭ. Chiar aceste pretensiunĭ ale diferitelorŭ partide și specii de diregĕtorii aducŭ pericululŭ de a strămuta punctulŭ de gravitațiune alŭ școlei în a sci și a pută, și a se depărta de adevĕratulŭ scopŭ alŭ școlei. Și fiindcă statistica despre prestațiunea școlei se referesce numai asupra progresului făcutŭ în studii și nu și asupra educațiunei morale, pentru acésta sufere școla de **unilateralismŭ**. Chiar pentru acésta o judecată nefavorabilă din partea multora sĕ nu-lŭ descuragieze pe învĕțătorŭ, și nicĭ pe mirénŭ sĕ nu-lŭ îndemne la o condamnare superficială.

Sĕ nu se facă întrebarea, că câtă materiă s'a percursŭ, ci ce materiă și cum? Nu cantitatea instrucțiunei, ci calitatea este dătătóre de tonŭ.

Dela acéstă prevedere atérnă fórte multŭ, și anume eficacitatea școlei, simpatia ei la poporŭ și viitorulŭ ei. Noi susținemŭ așaderă că: „Școla poporală sĕ fiă o școlă de educațiune,“ acesta este caracterulŭ ei, problema, însemnătatea, precum și ființa ei. Așa a opinatŭ chiar și Pestalozzi când a numitŭ școla poporală unŭ institutŭ de cultivare a ómenilorŭ cerêndŭ dela ea o educare generală a ómenilorŭ.

Cele 3 mijlóce principale de educațiune ale școlei suntŭ: **instrucțiunea, disciplina școlară și viéța școlară**.

a) **Instrucțiunea școlei educative**. Deja Herder a dĭsŭ că: ce folosescŭ tóte sciințele fără moravurĭ, tóte cunoscințele fără cultura inimei?“ Prin aceste cuvinte elŭ a arĕtatŭ scopulŭ principalŭ alŭ instrucțiunei. In adevĕrŭ, fiăcare instrucțiune bună esercită ea de sine o influință morală, fixândŭ spiritulŭ asupra obiectului de cunóscere și prin acésta delăturându-lŭ dela imaginațiunile plăcerilorŭ sensualĭ. Insĕ nu fiă-care instrucțiune esercită a asemenea influință educatóre. Unŭ obiectŭ de instrucțiune, carele cu deosebire ocupă mai numai puterile memoriei și înmulțesce sciința influințéză mai puținŭ în modŭ educatorŭ, decâtŭ o altă specie de obiectŭ, carele prin idealitatea sa forméză spiritŭ și voință și'lŭ arată pe omŭ în vrednicia și mărimea sa. Invĕțătorulŭ, carele 'șĭ cunósce adevĕrata sa problemă, adecă a crea caractere, le va da acelorŭ specii idealĭ de instrucțiune cuvenita atențiune. Două cerințe esențialĭ se cerŭ dela școla de educațiune, și anume: A.) **Ca ea sĕ creeze în modŭ armonicŭ puterile spiritului și** B.) **Ca ea sĕ așeḑe ideile moralĭ în centrulŭ întregei instrucțiunĭ**.

O instrucțiune care nu luminéză în modŭ armonicŭ puterile spiritualĭ, nu póte influință în modŭ educatorŭ. Instrucțiunei nu i este ertatŭ ca sĕ producă o **cultivare unilaterală a rațiunei**; asta ar însemna după d-na Necker „instruire sans inspirer“. O cultivare unilaterală a rațiunei produce ómenĭ recĭ, indiferențĭ, nesimțitorĭ, egoiștĭ, tare pregĕtătorĭ, poftitorĭ de domniă, infalibilĭ; ea produce, după espresiunea lui Wellington, „dracĭ rafinațĭ“ și după espresiunea lui K. Schmidt „nebunĭ și posesorĭ patentațĭ ai adevĕrului în tóte stratele societățiĭ“. Insĕ o cultivare prea puțină a rațiunei este și mai periculósă pentru societate, fiindcă acésta promovéză îngrămădirea din sémă afară a simțĕmintelorŭ, afectelorŭ și a fantasiei manifestându-se în entusiasmŭ și fanatismŭ și punêndu-i în mână făclia cea aprinsă celui „pururea orbŭ“, după cum ḑice Schiller. Amêndouĕ aceste unilateralitățĭ nicĭodată nu vorŭ conduce la o educare, ci din contră la o deseducare. **Cugetarea, simțirea și voința trebue sĕ fiă în modŭ armonicŭ educate**. Acesta este unŭ principiu fundamentalŭ alŭ pedagogiei celei sănĕtóse. Cine șĭ-a desvoltatŭ calitățile lui intelectualĭ pe contulŭ spiritului și alŭ voinței, acela este unŭ schilodŭ spiritualŭ, chiar și unulŭ ca acela carele a făcutŭ contrariulŭ. **Stéua conducĕtóre a școlei de educațiune este cultivarea armonică a ómenilorŭ**.

Dela școla de educațiune trebue mai departe sĕ cerемŭ, ca ea sĕ așeḑe **ideile moralĭ în adevĕratulŭ centru** alŭ instrucțiunei. **Cele mai înalte idei moralĭ suntŭ cele ale adevĕrului, ale libertății, ale iubirei de Dumneḑeu și de omenĭ, ale veritățiĭ, ale onestitățiĭ, ale desinteresărei, ale bunăvoinței, ale abnegațiunei de sine și ale predominirei de sine. Acestea tóte suntŭ scopurile cultivărei moralĭ a caracterului, adecă a scopului aducațiunei. Acestea suntŭ ideile celui ce este bunŭ. Aceste idei moralĭ suntŭ revelate în istoria omenimei, în religiune și în poesiă**. Din aceste 3 isvóre suntŭ ele întocmite séu în materii istorice séu în forme poetice. Și aceste materii istorice constătătóre din istorióre biblice, tipurĭ din istoria universală séu a patriei, biografiĭ, fabule, parabule, romanțe, istoriore ș. a. suntŭ **incorporarea ideilorŭ moralĭ. In aceste materii istorice trebue sĕ se strămute adevĕratulŭ centru alŭ întregei instrucțiunĭ**. Sub aceste materii sĕ devină instrucțiunea o **adevĕrată instrucțiune a simțĕmintelorŭ**, care sĕ străbată și sĕ predomine tótă viéța școlară. Tóte celel'alte materii de învĕțămêntŭ au sĕ se alăture acestui centru, au sĕ se împreune cu elŭ, ca sĕ-lŭ lumineze și sĕ-lŭ întregéscă. Și esercitarea în scrierea limbei sĕ o considere educatorulŭ ca unŭ mijlocŭ principalŭ pentru de a **sci** și a **pută**. Asemenea nu este ertatŭ sĕ lipséscă în școla poporală o **elementară instrucțiune morală**.

Instrucțiunea susŭ amintită a sĕmțĕmintelorŭ trebue sĕ-șĭ reverse lumina și asupra celorlalte resorturĭ și asupra întregei viețĭ școlare, și trebue sĕ-i dea voinței școlarului modele, esemple, putere și limite. In timpulŭ de față alŭ crisei comerciale se rădică plângerĭ multe asupra sporirei sĕlbătăcimei ómenilorŭ și asupra înmulțirei delictelorŭ. Spre a pune stavilă acestui rĕu, unii cerŭ introducerea pedepsei de mórte. Alții, d. e. chiarŭ reuniunea elvețiană pentru lucrurile ce se țină de pedepse și carceră, vede adevĕratulŭ ajutorŭ de mântuire în o emendată educare religiósă-morală. Chiar și cunoscutulŭ și liberŭ-cugetătorulŭ directorŭ de seminarŭ Dittes ḑice în „Metodica“ sa că: „Nu este ertatŭ a pune pondulŭ principalŭ pe învĕțare“. Sĕ ascultămŭ dér vocea timpurilorŭ grele și multŭ cercate și sĕ ne transpunemŭ ca educatorĭ tótă puterea nóstră asupra speciilorŭ idealĭ ale instrucțiunei, adecă **pe instrucțiunea simțĕmintelorŭ, și sĕ transformămŭ școla poporală în gradŭ din ce în ce mai potențatŭ în o școlă de educațiune, nisuindu-ne a ajunge astfelŭ la deslegarea adevĕratei probleme, adecă a forma caracterulŭ moralŭ!**

(Va urma.)

SCIRILE ḐILEI.

Regina României a fostŭ premiată. Academia francesă i-a conferitŭ unulŭ din premiele sale Reginei României Carmen Sylva, pentru cartea: „**Cugetările unei regine**“ publicată în limba francesă. Premiulŭ nu se va da înaltei autóre în banĭ, ci în formă de trei medalii, una de aurŭ, alta de argintŭ și a treia de bronzŭ, pe carĭ învĕțata societate le va imprima anume în onórea reginei conținêndŭ titlulŭ cărții și data 1888.

* * *

In 8 (20) Aprilie s'au împlinitŭ tre anĭ de la mortea lui *C. A. Rosetti*. Numerulŭ „Românului“ dela 8 Aprilie e dedicatŭ memoriei fundatorului sĕu și a apărutŭ cu o ilustrațiune, care represintă cabinetulŭ de lucru alŭ lui C. A. Rosetti. Amicii neuitatului mare patriotŭ s'au dusŭ la mormêntu-i, depunêndŭ cununĭ pe elŭ. A treia aniversare a morții lui C. A. Rosetti se împlinesce în nisce împrejurărĭ grele, când se dă pe față nemulțumirea țĕranului, care cere sĕ i-se facă dreptate. C. A. Rosetti totdéuna șĭ-a ridicatŭ graiulŭ sĕu pentru îmbunĕtățirea sorții țĕranului românŭ, „talpa casei, păstrătorulŭ neclintitŭ alŭ firei și puterii naționale în contra tuturorŭ streinilorŭ și tuturorŭ poftirilorŭ dușmane; a țĕranului, care a făcutŭ sĕ fâlfâe cu gloriă stindardulŭ vitejiei străbune pe zidurile cetățuilorŭ vrășmașe, de dênsulŭ biruite,“ precum ḑice „Românulŭ.“ Decă graiulŭ lui Rosetti ar fi fostŭ îndeajunsŭ ascultatŭ, adĭ România ar fi fostŭ scutită de mișcarea durerósă a țĕranilorŭ.

* * *

Ni se comunică scirea, că d-lŭ Ioanŭ **Sonea**, inteligentulŭ, și sîrguinciosulŭ preotŭ din Zalnocŭ, pentru meritele sale netăgăduite **fŭ înaintatŭ** ḑilele acestea, din partea Ilustrității Sale D-lui Episcopŭ Ioanŭ Szabo, la parochia **Sĕplacului** de lângă Gherla. — Dorimŭ tînĕrului preotŭ sĕ'șĭ potă continua activitatea sa în noua parochiă cu succese și mai marĭ!

* * *

Primimŭ dela Viena scirea. că în 20 Aprilie n. c. a fostŭ promovatŭ la gradulŭ de doctorŭ în teologiă d-lŭ **Isidorŭ Marcu**, preotŭ alŭ archidiecesei de Alba-Iulia și Făgărașŭ. După unŭ studiu sîrguinciosŭ de mai mulțĭ anĭ, d-sa se va întórce ḑilele acestea dela Viena la Blașiu. unde probabilŭ că va fi aplicatŭ ca profesorŭ. Suntemŭ informațĭ, că tînĕrulŭ doctorŭ — alŭ căruia nume l'amŭ vĕḑutŭ deja de repețite-orĭ prin listele bărbaților sprijinitorĭ ai scopurilorŭ naționalĭ și umanitare —e unŭ preotŭ distinsŭ prin inteligința și bunĕtatea sa. dela care biserica și poporulŭ are a spera multŭ bine. Din parte-ne 'lŭ felicitămŭ și-i dorimŭ succese!

* * *

„Ellenzék“ stă sĕ'șĭ ésă din sărite de bucuriă, că a aflatŭ în fine pe „adevĕratulŭ“ **autorŭ alŭ cunoscutului articulŭ** din „Kreuz Zeitung,“ scrisŭ contra Maghiarilorŭ. Acestŭ autorŭ, precum 'i-se raporteză lui „E. K.,“ ar fi, nu Lenhart precum s'a ḑisŭ mai nainte. ci **Leonhart**, fostŭ profesorŭ, ér de presentŭ predicatorŭ [preotŭ] săsescŭ și corectorŭ alŭ fóiei săsescĭ din Sibiiu „Sieb. Deut. Tageblatt.“ „Ellenzék“ crede, că prin acéstă descoperire a făcutŭ importantŭ serviciu causei.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(1)

Prislea și Prichindelŭ.

Poveste.

Se ḑice c'a fostŭ odată unu vênĕtorŭ săracŭ lipitŭ, care avea o pujdină de copii. cam câte găurĭ suntŭ la unŭ ciurŭ. Elŭ îi nutrea numai din vênatŭ, căcĭ altă avere nu avea.

Intr'o ḑi, mergêndŭ elŭ ca de obiceiu la vênatŭ, a luatŭ cu sine și pe doi băețeĭ ai sĕi, pe Prislea și pe Prichindelŭ, ca sĕ-i ajute a aduce vênatulŭ acasă. Când au ajunsŭ în marginea pădurii, étă că le ese înainte o pasĕre pistriță la pene, cam de mărimea unei găinĭ, carea le ḑice: „Nu mĕ omorițĭ, căcĭ eu stau sĕ mĕ prindețĭ de viă!“ Pasĕrea stĕtŭ și copii o prinseră și o aduseră acasă.

Séra, bĕtrânii se așeḑă în vatra focului și se totŭ sfătuescŭ, că ce sĕ facă cu paserea cea frumósă, s'o țină séu s'o vêndă. „Ba s'o vindemŭ,“ ḑice atuncĭ femeea, și banii ce-i vomŭ lua pentru ea, sĕ-i dămŭ pe d'ale gurii, căcĭ n'avemŭ de nicĭ unele.“

Așa au și făcutŭ. A doua ḑi, când se crepa de ḑiuă, au și trimisŭ pe fata cea mai mare cu pasĕrea la tĕrgŭ, căcĭ aveau lipsă de banĭ. Cum sosi fata cu pasĕrea în tĕrgŭ, se apropiă de ea unŭ coconașŭ voinicŭ și bine îmbrăcatŭ și o întrébă, décă a adusŭ pasĕrea aceea de vindare și ce cere pe ea. Fetița ii rĕspunde: De, coconașule, pasĕrea acésta este scumpă, după cum o vedĭ pe penele ei, de aceea eu te lasŭ ca s'o prețuescĭ d-ta. Coconașulŭ, după ce se uită mai deaprópe la pasĕre, vede scrisŭ pe penele ei: „că acela, care 'i va mânca capulŭ, se va face împĕratŭ; ér acela, care îi va mânca inima, va afla sub așternutulŭ sĕu în fiecare diminéță câte o pungă cu galbinĭ“, apoi ḑice și elŭ: „Hei fetiță! eu n'am atâta avere ca sĕ potŭ plăti prețulŭ pasĕrii acesteia, dér totușĭ, décă te învoiescĭ d-ta și părinții d-tale, eu cu acéstă zestre te-așŭ lua în căsătoriă. Și de te învoiescĭ cu propunerea mea, n'ai decâtŭ sĕ mergĭ acasă cu pasĕrea, sĕ le spui părinților dorința mea și pe séră m'așteptațĭ cu logodna. Nu pretindŭ sĕ-mĭ gătițĭ nimicŭ de mâncare decâtŭ pasĕrea acésta. Dér ițĭ spunŭ, că sĕ nu guste nimenea din ea până ce nu viu eu.“

Fetița, după ce a auḑitŭ aceste vorbe, a și pornitŭ către casă; aci le istorisi părinților ei cele auḑite și aceștia, de bucuriă că au sĕ-șĭ norocéscă atâtŭ de bine fata, au făcutŭ tóte pregătirile de logodnă. Și după ce vĕḑură c'apucă sórele spre apusŭ, omóră pasĕrea, o taie în bucățele și o punŭ la focŭ.

Pe când se frigea pasĕrea, băeții Prislea și cu Prichindelŭ se totŭ dedeau pe lângă focŭ cu planulŭ d'a șterge câte o bucățică de friptură, căcĭ ei prinseseră pasĕrea. Și când le veni bine, înhățară câte o bucățică, apoi se depărtară d'acolo. Și lucru ciorilorŭ, că Prislea nimeri capulŭ și Prichindelŭ inima pasĕrii.

Pe séră că vine și logodniculŭ. Acesta cum intră în casă, se așeḑă la masă și cere mâncarea. Pasĕrea i-se și aduse momentanŭ, și elŭ începŭ a rĕscoli cu furcuța prin friptură căutândŭ capul și inima pasĕrii; dér unde era sĕ le mai afle? Atuncĭ trântesce nĕcăjitŭ furculița pe masă și ese pe ușe bombănindŭ: Óre nu v'am spusŭ eu, ca sĕ nu gustațĭ din pasĕre pânĕ nu viu eu? Acum mulțumiți-vĕ vouĕ înși-vĕ.“

O turburare mare se făcŭ în tótă casa, căcĭ nu se scia cine sĕ fi mâncatŭ din pasĕre. Toțĭ ai casei stăteau înmărmurițĭ, numai Prislea și cu Prichindelŭ se ascunseră de frică în câte unŭ unghiu, căcĭ se sciau vinovațĭ. In fine îi dovedi tatălŭ lorŭ, care de turbatŭ ce era, le trase câte o sfântă de bătaiă ne mai pomenită, șĭ-apoi îi alungă din casă..

Sĕrmanii băețĭ au fostŭ silițĭ de gróza tatălui lorŭ sĕ 'șĭ caute de drumŭ. Ei o luară prin pădure și se totŭ duseră până au ajunsŭ la unŭ copaciu mare. — „Sĕ rĕmânemŭ aci până diminéță,“ ḑise Prislea cătră fratele sĕu Prichindelŭ, „căcĭ acum nu scimŭ unde mergemŭ prin întunereculŭ nopții!“ Așa au și făcutŭ; au rĕmasŭ aci până diminéța și, când se sculară, ḑice Prichindelŭ speriatŭ: uite, ce am găsitŭ, e o pungă cu banĭ! Ei se vorbiră de odată ca sĕ nu ia punga, temêndu-se sĕ nu'i întrebe cine-va de ea; dér în fine totușĭ o luară cu cugetulŭ, că de se va plânge cine-va de ea, sĕ i-o dea înderĕtŭ

Așa merseră ei și merseră și abia numai după șése ḑile au eșitŭ érășĭ la pólele pădurii. Aci se trezescŭ într'unŭ câmpŭ mare întinsŭ. Pribegindŭ prin acestŭ câmpŭ mare, deteră în fine de unŭ drumŭ și, totŭ mergêndŭ pe elŭ, sosescŭ la unŭ orașŭ frumosŭ. Aci căutară o

Cu ce dovedesce fóia Kossuthistă ceea ce dice?

* *
*

Referitorŭ la *procesulŭ de pressă alŭ „Caliculuĭ“* amŭ comunicatŭ cetitorilorŭ noştri, că d-lŭ preotŭ Pocreanu din Lugosŭ, ca autorŭ alŭ scrierei incriminate, a protestatŭ contra compatibilităţiĭ juriuluĭ din Clujŭ ca forŭ de judecatŭ pentru dênsulŭ, care este din Ungaria. In acestŭ protescŭ, la casŭ de respingere — după cum spune „E.-K“. — d-lŭ Pocreanu a cerutŭ sĕ-i-se dea ca anticipaţiune celŭ puţinŭ 3000 fl., carĭ 'i suntŭ necesarĭ pentru aducerea la Clujŭ a 30—40 de martorĭ din Baia-Sasca (Szász-Kabánya). Protestulŭ fŭ înaintatŭ la curia din Pesta, care însĕ l'a rĕspinsŭ aflându-lŭ nemotivatŭ. Astfelŭ remâne, ca şi procesulŭ de pressă alŭ „Caliculuĭ“ sĕ se pertracteze înaintea juriuluĭ din Clujŭ. „Ellenzék“ se bucură, că d-lŭ Pocreanu are sĕ mérgă în causa acésta la Clujŭ şi adauge, că dela Năsĕudŭ are sĕ vină scirea, că unde va merge d-lŭ Pocreanŭ dela Clujŭ pe câtva timpŭ.

Bucură-te „Ellenzek“-ule, dér nu uita, că 'n lumea asta tóte-sŭ trecĕtóre!

* *
*

Pe Vinerĭ în 15 (27) Aprilie 1888 la 10 ore înainte de amédŭ este convocată adunarea generală estraordinară a „Alumneuluĭ,“ în Timişóra, cu scopŭ de a hotărî desfiinţarea acestuĭ institutŭ filantropicŭ, la care, după cum spune „Gaz. Pop.“, va lua parte şi Presfinţia Sa Episcopulŭ Meţianu. Étă ce dice în privinţa acésta numita fóia: „Conformŭ statutelorŭ § 31, „Alumneulŭ“ se póte desfiinţa, când elŭ ar deveni de prisosŭ séu imposibilŭ. Noi aşa scimŭ, că Alumneulŭ nu numaĭ că nu este de prisosŭ, dér e chiar de mare folosŭ pentru ajutorarea tinerilorŭ sĕrmanĭ. Scimŭ şi aceea, că sĕ se póte susţine şi mai departe şi pe lângă o conducere bună şi înţeleptă póte şi prospera; care déră póte sĕ fiă motivulŭ adevĕratŭ, ce pe de-oparte l'a îndemnatŭ pe preşedintele comitetuluĭ alumneală sĕ pună la pertractare desfiinţarea unicului institutŭ filantropicŭ din Bănatŭ, éră pe de altă parte sĕ apeleze contra hotărîreĭ magistratuale cu care s'a anulatŭ alegerea comitetuluĭ alumneală? Frica de trânteală! Adunarea generală de dragulŭ unuĭ omŭ bĕtrânŭ şi neputinciosŭ, şi încă şi capriţiosŭ nu va desfiinţa institutulŭ, ér M. Drĕghicĭ îşĭ va pute lua catrafuselc.“

* *
*

Agio vamalŭ s'a stabilitŭ pentru luna Maiu cu 26%.

* *
*

Statutulŭ de domiciliare primitŭ de representanţa oraşuluĭ Sebeşŭ stabilesce pentru coloniştiĭ ceĭ noi, carĭ se aşédă acolo, ca taxă de domiciliare 100 fl., pentru ceĭ carĭ trăescŭ deja acolo 50 fl., apoi o taxă anuală de evidenţă şi de protegere a coloniştilorŭ, de 6 fl. şi 3 fl.

Literatură.

„Scóla şi Familia,“ fóiă pentru părinţĭ şi învĕţătorĭ, apare în Braşovŭ de 2 orĭ pe lună sub redacţia d-lorŭ Ioanŭ Popea şi Andreiu Bârseanu. Nriĭ 22, 23 şi 24 suntŭ ultimiĭ numerĭ aĭ anuluĭ alŭ II-lea şi au următorulŭ sumarŭ: Epistole asupra crescereĭ, de I. Popea. — Scóla şi sănĕtatea. — Rógă-te şi lucră! de Vasiliu Voina. — Invĕţămêntulŭ educativŭ. — Catichesă de modelŭ despre propoşiţia „Rosa este o flóre frumósă“. — Legătura intimă dintre scólă şi familiă ca unŭ mijlocŭ puternicŭ de educaţiune. — Gheorge Assachi. — Roşcata. — Bibliografiă. — Diverse. — Cu numĕrulŭ viitorŭ, care va apăré la 1 Maiu v. se va începe anulŭ alŭ III-lea alŭ fóieĭ, fiindŭ concredută redigiarea unuĭ comitetŭ de Redacţiune. — Preţulŭ abonamentuluĭ de 2 fl. séu 6 francĭ pe anŭ, respective 1 fl. séu 3 francĭ pe jumĕtate de anŭ, este a se adresa la d-lŭ administratorŭ alŭ fóieĭ, I. Dariu, în Braşovŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Tristă revedere. Bravulŭ economŭ Duca Popovicĭ din Szöreg, omŭ cu stare, se dusese la stăvilare, ca sĕ vadă, décă suntŭ ameninţate de a fi rupte de apă. Periculŭ nefiindŭ iminentŭ, Popovicĭ se puse pe gândurĭ, îşĭ reaminti o tristă întêmplare petrecută tocmaĭ în acelŭ locŭ. Acum doĭ anĭ avea unŭ fiiu, care promitea a fi bucuria bĕtrâneţelorŭ sale, dér sórtea hotărîse altfelŭ. Tinĕrulŭ îşĭ află mórtea în valurĭ, fără ca bĕtrânulŭ tata sĕ aibă mângâerea d'a-i îngropa cadavrulŭ într'unŭ locŭ sfinţitŭ, căcĭ Tisa nu i-lŭ mai dete... Tote acestea îĭ trecură prin gândŭ luĭ Popovicĭ şi totŭ mai josŭ îĭ cădea capulŭ pe peptŭ. Deodată audi larmă, ca cum arŭ vorbi agitaţĭ mai mulţĭ omenĭ. Se duse într'acolo şi vĕdŭ pe mai mulţĭ pescarĭ împrejurulŭ unuĭ scheletŭ ce-lŭ aruncasеră valurile pe uscatŭ. O aruncătură de ochĭ asupra scăfârlieĭ scheletuluĭ ilŭ lumină pe Popovicĭ, că acela e scheletulŭ fiiuluĭ sĕu: plumbuirea dinţilorŭ cu aurŭ a fostŭ semnulŭ după care l'a cunoscutŭ. După doĭ anĭ nemângăiatulŭ tată 'şĭ-a regăsitŭ pe fiu-seu!

Esplosiune. La fabrica de spirtŭ din Poiana Arieşuluĭ de lângă Turda, aflătóre în proprietatea luĭ Szekely Elek şi consoţiĭ, a esplodatŭ la 19 Aprilie unŭ cazanŭ cu gazŭ, fiindŭ aruncatŭ dela loculŭ sĕu în o depărtare de 12 metri, unde oprindu-se la uşa uneĭ pivniţe a plesnitŭ dărîmândŭ şi o parte din părĕtele pivniţeĭ. Unŭ păzitorŭ, care tocmaĭ în acelŭ momentŭ voia sĕ iasă din pivniţă, fŭ îngropatŭ sub dărîmăturile zidulul. Cu mare greutate succese a scóte de sub dărîmăturĭ pe nefericitulŭ încă în viéţă. Mórte nu s'a întêmplatŭ. S'au vĕrsatŭ 4500 litre de spirtŭ, aflătóre în nisce butóie din apropiarea uşeĭ pivniţeĭ, carĭ butóie au fostŭ sparte. Paguba se socotesce în 4—5000 fl.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 23 Aprilie (9 óre séra în 22 Aprilie). Imperatulŭ a avutŭ o di bunicică, frigurile în cursulŭ dileĭ s'au împuţinatŭ mai multŭ ca în dilele trecute, cu tóte astea séra érăşĭ s'au măritŭ.

Parisŭ, 23 Aprilie. A séră au reînoitŭ studenţiĭ manifestaţiunile antiboulangiste, s'au întêmplatŭ conflicte, 12 indivizĭ suntŭ greu rănitĭ. Poliţia şi-a datŭ silinţa sĕ împraştie pe manifestanţĭ.

ULTIME SCIRĬ.

Unŭ ţĕranŭ din Vĕnătorii-micĭ care a cutreeratŭ mai multe sate de prin Vlaşca şi Ilfov, spune „Românulŭ“ că pretutindenĭ pe unde a trecutŭ este linişce, pe la dênşiĭ în Vlaşca ţĕraniĭ au eşitŭ la muncă, asemenĭ au făcutŭ şi ceĭ-lalţĭ de prin Ilfov carĭ s'au liniştitŭ în aceste două dile din urmă.

DIVERSE.

Nu póte fără bărbatŭ. America are în tóte câte ceva extraordinarŭ. La Platteburg în Missouri trăesce o femee, care acum la vêrsta de 73 anĭ s'a căsătoritŭ cu unŭ moşnegŭ de 81 anĭ. Acestŭ bărbatŭ este alŭ şeşelea alŭ d-neĭ Duccilla Bery, care se vede că nu póte trăi singură. Acum 7 lunĭ se căsătorise cu alŭ cincelea bărbatŭ, care n'a trăitŭ nicĭ 3 sĕptĕmânĭ. Şi ceĭ mulţĭ înainte!

Populaţia Chineĭ. Diarulŭ „Chinese Times“ spune că poporaţiunea actuală a imperiuluĭ chinezŭ este de 380 milióne locuitorĭ. Cifra ar fi multŭ mai mare, décă n'ar fi pieritŭ multă lume în timpurĭ de fómete, prin inundaţiunĭ şi mai alesŭ în rĕscóla cea mare. La 1849 numĕrulŭ poporaţiuniĭ a fost de 412 milióne.

NECROLOGŬ.

Constanţia Platonŭ născută Auranŭ, în numele numeroşilorŭ consângenĭ, afinĭ şi cunoscuţĭ, cu inima frântă de durere anunţă mórtea repentină, în urma unuĭ atacŭ de apoplexiă, a iubituluĭ eĭ consorte **Michailŭ Platonŭ,** a activuluĭ şi conscienţiosuluĭ notarŭ cercualŭ în comunele Varvizŭ şi Şermaşiu, a soţuluĭ credinciosŭ şi amiculuĭ fidelŭ, întêmplată în 8 Aprilie a. c. la 2 ore p. m. în alŭ 35-lea anŭ alŭ vieţeĭ şi alŭ 8-lea alŭ fericiteĭ sale căsĕtoriĭ.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale iubituluĭ defunctŭ se vorŭ aşeda spre eterna odichnă în cimiteriulŭ bisericeĭ gr. cat. din Şermaşŭ în 10 Aprilie la 3 ore p. m.

Şermaşŭ, în 8 Aprilie st. n. 1888.

Fiă-i ţĕrêna uşóră şi memoria binecuvêntată!

*

Pantelimonŭ Domide, c. r. căpitanŭ emeritŭ, ca soţŭ; Leonŭ Domide, c. r. maiorŭ la reg de inf. Nr. 5, ca fiu; Wilhelmina Domide căs. Mihăilaşŭ ca fiică, Iosifŭ Mihăilaşŭ magistru postalŭ, ca ginere; Drd. med. Victorŭ Mihăilaş, Const. Mihăilaş st. gimn., Emilia Mihăilaşŭ Paulina Mihăilaşŭ, căs. Macavei şi I. Macavei preot gr. cat. în Năsĕudŭ, ca nepoţĭ; cu inima frântă de durere în numele lorŭ şi a numeroşilorŭ lorŭ consângenĭ şi afinĭ, aduc la cunoscinţa tuturorŭ cunoscuţilorŭ, cum că pré iubita lorŭ soţiă resp. mamă şi bunică **Elisabeta Domide** după unŭ morb greu şi-a datŭ sufletulŭ sĕu blândŭ în mânile Creatoruluĭ în 13 Aprilie st. n. a. c. la 6 óre dimineţa în etate de 65 anĭ.

Serviciulŭ funebru se va sevêrşi la 15 Aprilie st. n. a. c.)

Rodna-vechiă, la 15 Aprilie 1888.

Fiă'i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 7 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vend.	8.60
Argintŭ romănescŭ .	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	104.50	„	105.50
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	99.30
Renta de hârtiă 5%	86.10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.20
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.90
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostu ungare (3-a emisiune) . .	110.25
Bonurĭ rurale ungare	104.60
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.20
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.
Bonurĭ rurale Transilvane	103.60
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	78.60
Renta de argintŭ austriacŭ	80.45
Renta de aurŭ austriacă	110.50
Losurĭ din 1860	133.50
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	864.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	272.
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	270.20
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.05

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 8 Aprile st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	98.½	90.¼
Renta rom. amort. 5% . . .	91.¼	91.¾
Renta convert. 6%	89.¼	89.¾
Impr. oraş. Buc. 20 fr. . . .	36.—	38.—
Credit fonc. rural 7% . . .	105.—	104.—
„ „ „ 5%	89.¾	70.¼
„ „ urban 7%	103.—	103.½
„ „ „ 6%	96.—	97.—
„ „ „ 5%	85.½	86.—

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

---

ospĕtăriă unde sĕ pótă căpĕta mâncare, căcĭ erau cocâltiţĭ de fóme şi sdrobiţĭ de ostenélă. De banĭ nu se plângeau, căcĭ aveau până acuma cincĭ punguleţe de galbinĭ. Ospĕtăriă au găsitŭ îndată, şi încă la unŭ locŭ bunŭ, unde locuia o păreche de ómenĭ prea de trébă. Băeţiĭ au rĕmasŭ acĭ până dimineţa şi când erau sĕ plece maĭ departe, îi întrebă ospĕtarulŭ, că cine sunt eĭ şi unde se ducŭ? Băeţiĭ îĭ spuseră tótă păţania lorŭ. Ospĕtarulŭ, după ce audi ce au pĕţitŭ bieţiĭ băeţĭ, se înţelege cu nevastă-sa ca sĕ'ĭ oprescă pentru dênşiĭ, fiindcă n'aveau copiĭ, apoi le dice:

„Sciţĭ voi ce, băeţĭ, rĕmâneţĭ la noi, fiindcă noi şi aşa n'avemŭ copiĭ, noi vĕ vomŭ da la şcólă şi vĕ vomŭ îngriji întocmaĭ ca pe copiĭ noştri.“

„De ce nu,“ rĕspunseră atuncĭ băeţiĭ, décă ne făgăduiţĭ acésta remânemŭ cu tótă inima şi dela noi încă veţĭ avé în tótă diua câte o pungăliţă cu galbinĭ; étă ca probă vĕ dămŭ şi acuma cincĭ pungăliţe.“

Tocmĕla fŭ făcută şi băeţiĭ rĕmaseră sub îngrijirea ospĕtaruluĭ.

Ospĕtarulŭ a doua di îĭ şi duce pe băeţĭ la scólă, îĭ dă în îngrijirea învĕţătorilorŭ şi le plătesce câte o sumuliţă de galbenĭ numaĭ sĕ 'şĭ dea silinţa cu eĭ.

Băeţiĭ Prislea şi Prichindelŭ, după ce se vĕdură în scólă, nicĭ nu perdură dilele. Se sileau fórte multŭ, aşa că după câţiva anĭ de învĕţătură, deveniră tineriĭ ceĭ mai învĕţaţĭ. De pricopsélă ce o făcuse Prislea în scólă se duse vestea în tóte părţile. Prichindelŭ încă era pricopsitŭ, numaĭ era mai sburdalnicŭ decâtŭ fratele sĕu.

Pe când au gătatŭ băeţiĭ aceştia cu învĕţătura, s'a întêmplatŭ c'a muritŭ împĕratulŭ aceleĭ ţĕrĭ, şi neavêndŭ următorĭ ţéra a rĕmasŭ fără împĕratŭ. Din acéstă pricină s'au născutŭ marĭ turburărĭ şi neînţelegerĭ în ţéră, căcĭ mulţĭ voiau sĕ se înalţe la tronulŭ împĕrătescŭ. Mai mariĭ ţĕriĭ, după ce vĕdură atâtea neînţelegerĭ au hotărîtŭ că alegerea de împĕratŭ s'o facă prin aruncarea de sorţĭ. De aceea pe diua hotărîtă stăpânirea a datŭ poruncă ca sĕ se adune la palatŭ totŭ poporulŭ. Ospĕtarulŭ încă s'a dusŭ la acea adunare dimpreună cu Prislea şi cu Prichindelŭ. Şi iată ce se întêmplă... Prislea se alege de împĕratŭ, căcĭ sorţulŭ a cădutŭ pe elŭ.

Prichindelŭ, după ce s'a vĕdutŭ despărţitŭ de fratele sĕu, s'a reîntorsŭ acasă departe cuprinsŭ de bucuriă, că fratesĕu a ajunsŭ împĕratŭ, de altă parte cu inima frântă de durere că se desparte de frate-sĕu. Luĭ îi era prea multŭ până se va regula fratele sĕu cu împĕrăţia, ca sĕ se ducă şi elŭ acolo. Aşa, neavêndŭ nicĭ o meseriă, căcĭ de carte nu se mai ocupa, şi colindândŭ tóte stradele oraşuluĭ, carĭ până atuncea nu erau încă cunoscute, dete într'o margine a oraşuluĭ de o grădină mare închisă cu zidŭ. Elŭ, după ce reuşesce a se uita în grădină, vede acolo o fată frumósă ca unŭ sóre jucându-se cu unŭ mĕrŭ de aurŭ. O privi mai multŭ timpŭ, şi din ce se uita mai multŭ îa ea i-se părea totŭ mai frumósă. Stĕtŭ multŭ timpŭ înţepenitŭ în acestŭ locŭ, până ce se trase fata cea frumósă în casă. Atuncĭ o luă şi elŭ spre acasă, dér cu greu... căcĭ îi prea căduse fata aceea troncŭ la inimă. Şi după ce ajunse acasă nu mai avŭ nicĭ unŭ astêmpĕrŭ, nu pute mânca, nu pute dormi, pentru că gândurile luĭ erau la fata din grădină.

Işĭ totŭ frământa acum mintea cum sĕ facă cunoscinţă cu fata aceea, căcĭ sĕ mérgă deodată troncŭ în casa eĭ, nu'ĭ convenea. Aşa îĭ plesnesce în capŭ idea ca sĕ mérgă pe séră şi sĕ'i cânte cu fluériţa sub ferestri. Aşa şi făcu. Cum înserézâ îşĭ ia fluériţa — şi câş... câş spre grădina din marginea oraşuluĭ. După ce ajunge acĭ se aşédă sub ferésträ unde se vedea lumina şi începe a cânta o doină atâtŭ de pĕtrundĕtóre, încâtŭ şi apele steteau în locŭ. Fata şi mama fetiĭ, audindŭ acele cântece atâtŭ de fermecătóre, nu putură răbda a nu'lŭ pofti pe Prichindelŭ în casa lorŭ.

Planulŭ lorŭ nu era sĕ-lŭ cheme pe Prichindelŭ în casă doră de frumseţea séu de învĕţătura luĭ, ci ca sĕ'ĭ înşele inima pasĕriĭ căcĭ ele, carĭ erau două şişce [vrăjitóre], sciau prea bine cine e Prichindelŭ şi ce are elŭ. Prichindelŭ intră în casă fără se scie ce i se pregătesce. Aşa până mai stete elŭ de vorbă cu fata, mama eĭ pregătesce unŭ paharŭ de bentură fermecată şi'lŭ cinsteşte pe Prichindelŭ. Prichindelŭ ilŭ golesce şi îndată lapĕdă inima pasĕriĭ. Atuncĭ fata se răpede de-o ridică de josŭ şi o înghite. Prichindelŭ, după-ce se vede păcălitŭ, ese pe uşă cu buzele umflate, căcĭ în locŭ sĕ câştige ceva, şi-a perdutŭ totŭ ce avea.

[Va urma.]

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei," precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans."